

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrletno K 16'50.

Če si pride naročnik sam v upravnništvo po list: Mesečno K 5'—, — Inzerati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri popoldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

Sodniki in šport.

Peropisci, ki napolnjujejo s svojimi duševnimi proizvodi liste, izhajajoče v tiskarni sv. Cirila in ki se obenem uvrščajo v prve vrste Slovenske ljudske stranke, so v zadnjem času zabredli v ono umazano vodovje, po katerem je svojčas brodil dr. Ivan Šušteršič, blatil svoje bližnjike ter naposled sam utonil. Začeli so denuncirati naše uradništvo. Najprvo so vzeli pod svoj nož vladnega komisarja dr. Pfeiferja, ki se je zelo zameril odhajajočemu poverjeniku dr. Verstovšku, ker ni predlagal tudi njegove ceste. Iskali so vsako trohico v njegovem očesu in če je tudi niso našli, so trdili, da so jo videli. Z eno besedo, hoteli so mu vzeti ugled, vendar so se zmotili. Dosegli niso, kar so želeli, in tudi ne bodo.

Mariborskim boriteljem Slovenske ljudske stranke so pa posebno na poti naši slovenski sodniki, ki so od nekdanj sloveli kot objektivni in izborni pravniki. Ravno vsled svoje objektivnosti so bili že od nekdanj trn v očeh Slo-

venski ljudski stranki, ker se niso hoteli dati izrabljati v pristranske politične svrhe. Vsakega sodnika, ki je obsodil klerikalnega zločinca na podlagi obstoječih zakonov, so razkričali za liberalca, ki tudi pred sodiščem ne pozna drugega nego liberalno politiko. In če je bil ta klerikalni zločinec kak boljši človek, tedaj je šla denunciacija tudi na Dunaj proti sodniku, ki je pravično sodil. In to sovraštvo Slovenske ljudske stranke do naših neodvisnih in objektivnih slovenskih sodnikov je šlo tako daleč, da so s svojim tedanjim vplivom pri korumpirani c. kr. avstrijski vladi dosegli, da so na vsa boljša in odgovornejša sodna mesta prišli Nemci in sicer zagrizeni nemški nacionalci. Posledice tega zistema, ki ga je povzročila Slovenska ljudska stranka s svojim sovražstvom do slovenskega sodnika, je slovenski narod težko občutil in ga še občuti. In če nam danes primanjkuje slovenskih sodnikov, je bil predvsem kriv ta nemškonacionalni zistem obenem torej Slovenska ljudska stranka.

Ker pa ti peropisci ne morejo oči-

tati našim sodnikom pristranosti, so se vrgli na drugo vrsto denunciantstva. Začeli so stikati, kaj delajo naši sodniki v svojih maloštevilnih prostih urah. In kar naenkrat so našli, da se bavijo s športom. Dozdaj nismo vedeli, da je šport nevaren, nevaren morda celo sv. veri. Začeli so klicati na pomoč višje sodišče v Ljubljani, naj prepove sodnikom, baviti se s športom.

Stvar bi bila morda komična, če bi šlo morda za žogo. Gre pa v resnici za drug resnejši šport, za našo slovensko pesem. Po trdem, napornem delu se je slovenskemu sodniku v Mariboru posrečilo, da je zbral okoli sebe močno četo slovenskih pevcev, ki nosijo zdaj našo slovensko pesem po naših zapuščenih in zapeljanih severnih mejah, ki navdušujejo z našo lepo pesmijo ta nezavedni narod ter mu kličejo v spomin one mile glasove naše narodne pesmi, ki jo je tudi njemu prepevala njegova stara mati. Oni vihar, ki je prihajal s severa v te naše slovenske kraje, pa nam je vzel tudi slovensko pesem. In ker je slovenski

Veliki mogul.

Angleški spisala A. K. Green.

(Dalje).

(33)

»Gotovo«, sem ježno pripomnil. »Časniški poročevalci potujejo, če mogoče, sami.«
»Tako, ali ste poročevalec? Zakaj pa hoče toliko poročevalcev obiskati tega bolnega, starega moža? Ker je tako bogat?«

»Ali ne veste?« sem začudeno vprašal. Očividno ni vedel tega.

Čudil sem se, da ni vedel ničesar, vendar mu pa nisem ničesar pojasnil.

»Pojdite po tej stezi in vprašajte od časa do časa za pot! Kozji pastirji vedo, kje je rudokop »Placida«.

To enostavno pojasnilo mi je dal, ko je odvedel konja iz hleva. Ko sem odjahal, je še zaklical za menoj:

»Če ne boste več naprej znali, tedaj pustite, da vas bo konj vedel. Konj se bo bolj spoznal nego vi!«

Z neko nedoločno gesto proti severozahodu se je okrenil ter me pustil samega, da sem gledal najlepši prizor, ki sem ga videl na svojih potovanjih.

Petnajst milj je bilo. Toda teh petnajst milj je vodilo skozi mogočno gorovje, čegar vrhovi so visoki od šest do sedemsto čevljev. V desetih minutah sem prišel iz mesta

in kmalu so izginila vsa znamenja mestnega življenja. V nadaljnjih petih minutah sem bil od vsake civilizacije tako zelo oddaljen, kakor da bi že sto milj jahal po neobljudenih krajih.

Ker je moj konj krepko korakal ter si sam iskal pota, zdaj tukaj, zdaj tam, včasih čez rjava tla, ki so bila tako trda in izsušena, kakor da bi bila žgana v tisoč peceh, potem zopet po strnišču, ki menda nikdar ni občutilo mokrote, sem zrl po višavah, ki jih niso zakrivali bliže ležeči holmi. In vprašal sem se, ali sem že videl belejši sneg, nego je bil sneg, ki je pokrival njihove vrhove, ali pa modrejše nebo, nego nebo nad menoj. Sneg in nebo sta mi delala vtisk, kakor fino izrezana bela kameja na najlepšem modrem temelju.

Seveda se ne more lahko opisati vtiska, ki se ga dobi od teh velikanskih gorah, če se pride brez predpriprave s cest in trgov najstarejšega mesta Amerike.

Od časa do časa sva prišla do vode: bili so ozki potočki, ki vse je moj konj zasledoval. Nadalje sem srečaval, kar je bilo še zanimivejše, kozje pastirje z njihovimi čredami, sami Mehikanci, ki niso razumeli niti ene besede angleški, ki so pa izgledali zelo slikovito in ki so nudili v tej izvanredni samoti dobrodošlo izpremembo.

Reklo se mi je, da mi bodo mogli po-

kazati pot, če je morda ne bom našel. V enem ali dveh slučajih so mi tudi pomagali. Četudi niso govorili angleški, vendar so z rokami pokazali, kar sem želel. In če sem izpregovoril besedo »Placida«, tedaj so prikimali ter mi kazali smer. Pri tem so pa vedno gledali navzgor, dokler tudi jaz tega nisem storil ter pogledal v višine. In ko sem dospel po celi vrsti milj, ki so se po kačjih ovinkih steze množili v nedoločno, na višino, s katere sem imel popoln razgled na nasproti ležeče gorovje, sem zagledal ob strani ene izmed najgrozovitejših višin, komaj dvesto čevljev pod snežno črto, temno luknjo, ki je, kakor sem vedel, predstavljala vhod v Abner Fairbrotherjev novi rudokop »Placida«, in ki je bila, kakor se je zdelo, popolnoma nedostopna.

Bil je čuden vtisk. Oddaljenost od moje višine do rudokopa se je zdela tako majhna, da je človek mislil, da more kroglo izstreliti na ono stran. Toda prepad med obema je bil grozen. V glavi se mi je zmešalo, ko sem pogledal navzdol ter pregledal brezkončno vijugasto stezo, ki sem jo moral še korak za korakom prehoditi, dokler nisem dosegel najnižje točke te višine. Potem sem moral enako brezkončno vijugasto stezo navzgor plezati, predno sem mogel upati, priti do kraja, kamor bi po mojih mislih še segel moj glas.

(Dalje prih).

sodnik žrtvoval skoro vse svoje proste ure, da je zopet zadonela na naši severni meji slovenska pesem ter že pričela odmevati s koroških hribov in slovenskih goric, je vstal klerikalni denunciant ter zalučal temu idealnemu možu v obraz očitek, da zanemarija svojo sodno službo ter se bavi edinole s športom, vsled česar naj izgine iz Maribora.

Tako daleč gre torej politična strast Slovenske ljudske stranke, da hočejo ubiti tudi slovensko pesem, ker vedo, da lepa pesem blažilno in vzgojevalno vpliva na narod. Kjer se razlega lepa pesem, tam ni surovega ljudstva. Tako ljudstvo pa ni dovzetno za klerikalne hujskarije.

Prepričani pa smo, da tudi ta denunciacija ne bo dosegla svojega namena, marveč ravno nasprotno. Krepko in glasno naj doni naša lepa slovenska pesem ne samo v Mariboru, marveč naj jo sliši slednja vas. In to bo najlepši odgovor na vse poskušene udarce od strani peropiscev v tiskarni sv. Cirila.

Meje Jugoslavije se širijo.

Za Prekmurjem smo dobili Bačko in velik del Baranije. Tako pravi razveselivo poročilo včerajšnjega »Slov. Naroda«. Poročilo pravi nadalje, da je tudi mesto Pečuh definitivno jugoslovansko.

Bivši ogrski komitat Bačka (Bács-Bodrog) leži med Donava in Tiso, meri 11.075 kvadratnih kilometrov ter šteje okoli 800.000 prebivalcev. 70 odstotkov je Srbov, ostali so kolonisti, naseljenci in sicer Slovaki, Rusini, Madžari, Nemci, Židje. Bačka je kakor sosednji Banat bogata žitnica in je tvorila svoječasno bistveni del srbske Vojvodine.

Komitat Baranija leži na desnem bregu Donave in levem bregu Drave, meri 5133 kvadratnih kilometrov in šteje nad 350.000 prebivalcev. 65 odstotkov je Srbov in Hrvatov, ostali so Mažari in Nemci. Glavno mesto je Pečuh, v bližini katerega je velik premogokop, ki daje dnevno 300 vagonov dobrega premoga. V tem komitatu je razvita tudi živinoreja in vinarstvo. Vsekakor smo s tema dvema komitatoma pridobili v gospodarskem oziru zelo mnogo, Banat in Bačka bosta zadoščali, da bosta pokrivali našo potrebo žita.

Naša delegacija v Parizu dosega sicer počasi uspehe, vendar so pa ti uspehi gotovi. Upajmo, da bo tudi naša južna meja tako rešena, kakor to predpisujejo naše narodne zahteve.

Razmere na Ogrskem.

V Budimpešti imajo aretirane vse bivše komunistične komisarje. Nekatere so pripeljali iz Nemške Avstrije, kamor so zbežali pri preobratu. Aretirali so pa tudi šefa budimpeštanskega političnega detektivskega zbora Otona Corvina. Corvin, majhen, grbast človek, je bil prej bančni uradnik. Decembra mesca 1918 se je seznanil z Belo Kunom. In od tega hipa je bil njegov najzvestejši pristaš in je fungiral pozneje

kot poveljnik rabljev v sovjetski vladi. Na vprašanje, ali se kesa svojih zločinov, je izpovedal pri zaslišanju:

„Če bi moral še enkrat isto storiti, bi to rad storil. Izpremeniti bi moral le metodo. Teror je bil neobhodna potreba proletarske diktature, in jaz sem vporabljal vsa sredstva tega terora.“

Corvin je poročil neko komunistično agitatorico z imenom Sipis. Pri zaslišanju se je izkazalo, da je Corvin pošiljal svojemu tastu cele vagone živil in ukradenega blaga. V nekem hotelu blizu budimpeštanskega zahodnega kolodvora so prijeli 30 članov debrecinskega direktorija. Našli so pri njih velikarske vsote denarja in mnogo dragocenosti. V Szombathelyju so aretirali tudi najvišjega poveljnika Ljeningovih roparjev, Jožefa Csernyja. Med aretiranci sta tudi poveljnik nekega rdečega bataljona, Petzkay, in pa zdravnik dr. Ilona Takes. Petzkay je v kološki protirevoluciji poveljeval rabeljem Szamuelyjevim. Njegov adjutant je bil Nikolaj Veg, ki so ga tudi aretirali. Zaprli so tudi političnega poverjenika za vojaške zadeve za časa sovjetske vlade, Franca Breiznaya, ki je dal umoriti 40 orožnikov.

Uradni list „Budapesti Közlöny“ kar najostreje napada grofa Mihaela Karolyija, ki je blatil svojo domovino v nekem pogovoru, ki ga je imel z nekim nemškoavstrijskim politikom v Karlovih varih. O Karolyiju je znano, da se ne boji niti najbolj bedastih laži; kar je rekel v Karlovih varih, je bilo podlo obrekovanje. Uradni list pravi dalje: „Karolyi, ki je zadnje dni mesca oktobra izjavil pred možmi, med katerimi je bil tudi Friderik, s častno besedo, da ima armado na razpolago za princa Jožefa, je to svojo častno besedo na ta način držal, da je izigral armado v roke Jožefa Poganyja. Kakor izvemo iz uradnega vira, bo imel Karolyi prav kmalu priliko, poskusiti, prevzeti pred ogrskim javnim mnenjem odgovornost, ki ga obremenjuje zaradi uničenja domovine in zaradi drugih njegovih činov. Postavili ga bodo pred sodišče zaradi milijonov, ki so izginili, in potem se bo lahko izjavil tudi glede svoje nezvestobe.“

Političen pregled.

Nova vlada. Povodoma sestave nove vlade piše glasilo Demokratske zajednice »Demokratija«: Vlada gosp. Davidovića noče in ne more biti strankarska, nego vlada, ki si stavlja za nalogo obnovo zemlje in razrešitev vseh nujnih vprašanj. Vlada gosp. Davidovića razpolaga z večino in hoče biti v prijateljskih odnosih z vsemi strankami v Narodnem predstavništvu. Brigala se bo le za državne interese in ne bo odbijala od sodelovanja nobene politične skupine, ki jo vodi resna skrb za procvit našega troimenega naroda. — Ministrski svet je imel 18. t. m. popoldne svojo prvo sejo. Kabinet je razpravljal o raznih tekočih važnih vprašanjih ter prišel do zaključkov, ki bodo pokazali, da se bo sedanja državna uprava gibala po hitrih in energičnih potih. V bodoče bodo izdajali o ministrskih sejah posebne komunikacije. — Drugi dan se je ministrstvo pečalo z valutnim vprašanjem in je sklenilo, da takoj zasliši vsa strokovna mnenja o regulaciji valute. V to svrhu skličejo anketo naših strokovnjakov, finančnikov in bankovnikov, ki se bo vršila v Zagrebu.

Karlove intrige. Z Dunaja poročajo, da zahteva bivši cesar Karel, naj se izvede akcija, ki naj dokaže, da mandat bivšega nadvojvode Jožefa glede Mažarske ne temelji samo na volji antantnih držav, marveč predvsem na misiji, ki jo je bivši cesar Karl v soglasju z ustavo poveril nadvojvodi Jožefu

za prevzete vlade na Ogrskem. V tem stremljenju podpirata Karla predvsem Andrassy in Wekerle.

Protižidovski pogromi. Glasilo nemškega cionističnega združenja »Jüdische Rundschau« priobčuje podrobna poročila o številnih in obsežnih protižidovskih pogromih na Ukrajini. Med drugim navaja, da so bili tekom par mesecev pogromi v 127 mestih Ukrajine in da je pri tem 30.000 do 35.000 židov izgubilo življenje.

Dnevne novice.

Odgovor regenta deželni vladi za Slovenijo. Njegovo kraljevo Visočanstvo regent in prestolonaslednik Aleksander se je na udanostno brzojavko predsedništva deželne vlade za Slovenijo o priliki zasedbe Prekmurja zahvalil z nastopno brzojavko:

Beograd, 18. avgusta.

Predsedništvu deželne vlade v Ljubljani.

Delim radost predsedništva pokrajinske vlade slovenačke i celog naroda prilikom ulaska naše vojske u Prekmurje i oslobođenja naše tamošnje braće, kojoj želim, da se pod okriljem zajedničke otačbine ubrzo osnazi od pretrpljenih žala, što jih je tuđinski režim još u poslednjim danima počinio.

Aleksander.

Dr. Šusteršič pri bivšem avstrijskemu cesarju. Mi smo že pred dobrim tednom prinesli daljši članek v katerem smo na podlagi informacij dokazali, da je v Avstriji in na Ogrskem razpletena mogočna habsburška propaganda, ki jo predvsem podpirata aristokracija in pa visoka, pa tudi druga duhovščina. Na Ogrskem se jim je vsled kratkovidnosti antantnih misij puč posrečil. V Nemški Avstriji in pa na Češkem niso imeli dozdej sreče. Zdaj pa prinašata ljubljanski »Večerni list« in »Slovenec« dolge in z nekako slastjo pisane članke o teh habsburških zarotah. La »Večerni list« trdi, da so češki listi baje dokazali, da je tudi bivši voditelj klerikalne stranke dr. Ivan Šusteršič aktivno sodeloval pri tej zaroti. Mi se temu prav nič ne čudimo in smo tudi prepričani, da dr. Šusteršič še ni pozabil svoje domovine in da je hoče tudi vdrugič še prodati. Še zdaj ima najožje zveze s klerikalnimi politikmi v Sloveniji in na Hrvaškem. In kakor vidimo ravno zadnje dni, je dr. Šusteršičev duh zopet oživil med slovenskimi klerikalci ter so začele poganjati na klerikalnem polju prav iste cvetke, ki jih je svoječasno sadil nekronani vojvoda kranjski. Kdor pogleda gonjo po kmetih, kdor čita razne klerikalne liste, namenjene predvsem za priprosto ljudstvo, vidi, da se je zopet pričelo vplivati na najnižje instinkte. In tako ljudstvo je potem dovzetno za ideje, ki jih hoče urediti dr. Ivan Šusteršič na Slovenskem in Hrvaškem. V Jugoslaviji veljaj samo en politični program: močna in svobodna Jugoslavija. Kdor pa dela na ta ali oni način proti njej, je sovražnik naše države.

Izselil se je v Nemško Avstrijo advokat dr. Faleschini. Bil je sicer zagrizen Nemec, a v javnosti ni nastopal. V nemški politiki mariborskega mesta sta imela zraven Wastiana v zadnjih letih glavno besedo advokata dr. Mravlag in dr. Orosel. Po komandi teh dveh kričarjev se je moralo ravnati tudi vse nemško uradništvo. Nemški uradniki, ki so v tistih časih bili prisiljeni, se pokoriti vsenemški politiki teh advokatov, so morali zapustiti naše mesto, dr. Mravlag in dr. Orosel pa sta se lepo potuhnila in se hlinila, da sta »lojalna« jugoslovanska državljana. Vse seveda samo zaradi stroškovnikov svojih pisarn. Tako zgleda značajnost teh renegatov. Dr. Mravlagov oče je bil namreč slovenski notar pri Sv. Lenartu, rodом iz Jastrebcov pri Središču, stari dr. Orosel pa je bil znan slovenski rodoljub in odbornik »Slovenske Čitalnice.« Načelo gotovih »Nemcev« je, vedno obračati plašč po vetru, samo da — nese. Ako pri tem tisti, ki se vsedejo na njihove limanice, trpe, kaj jim mar!

Pri „Malih Novicah“ menda ne čitajo „Slovenskega Gospodarja“, ker bi potem ne navedli popolnoma drugega stavka, nego smo ga navedli mi. Ni samo kmeta hujskal proti plačevanju davkov, marveč hujskal je proti vsem drugim slojem, ki si morajo tudi v potu svojega obraza služiti svoj kruh. Ne vemo, če s takim hujskanjem enega sloja proti drugemu sloju koristi naši mladi državi, ko mora vendar vsak političen učenec vedeti, da so ravno v teh resnih časih nakazani meščani na kmeta, kmet na delavca in obratno. Le s skupnim delom vseh slojev si bomo zgradili mogočen gospodarski temelj. To zasleduje naša stranka. Kleikalna stranka pa hoče s hujskanjem uvesti zopet posurovelost med naš narod ter na ta način kovati kapital v svoje strogo strankarske namene. Kar se pa tiče vojnih dobičkarjev, naj potrka pri svojih pristaših. Najbogatejši Slovenec je danes brezdomno Karel Pollak, lastnik tovarn za usnje v Ljubljani. Med vojno si je nabral nad sto milijonov kron. In dočim so revni otroci delavcev in kmetov v mrazu in snegu morali hoditi bos, je on sedel na svojih milijonih, na svojem usnju z mašinami bukvicami v rokah.

Člani demokratske zajednice! Predsedstvo Demokratske zajednice poziva vse svoje člane, da pridejo vsi, brez izjeme, v petek, 22. t. m. v Beograd.

Tiralica je izdana v policijskem listu za dr. Ludovikom Mahnertom, bivšim mariborskim pastorjem. Bil je obsojen zaradi svojih hujskajočih govorov na 2 meseca strogega zapor, a je pravočasno popihal v Nemško Avstrijo. To so junaki!

Nova inženjerska pisarna v Mariboru. V najkrajšem času se bode v Mariboru ustanovila inženjerska pisarna pod vodstvom stavbnega inženjera Václava Fiedrheila. Tvrdka bode strokovno izdelovala projekte za vodne, železniške, železne, železobetonske, mostne in cestne gradbe, kakor tudi za industrijska in gospodarska poslopja in hiše ter zastopala stranke v tehniških zadevah. Obenem se bo ustanovilo tudi stavbeno podjetje za vse inženjerske gradbe.

Uvoz nemških strokovnih in znanstvenih listov dovoljen. Ministrstvo za notranje zadeve je dovolilo splošen uvoz nemških strokovnih in strogo znanstvenih listov v našo kraljevino.

Demobilizacija. Ministrstvo je sklenilo, da se moštvo v starosti 35, 36 in 37 let takoj odpusti iz vojaške službe in se tako število divizij zniža za dve.

Poljedelski strokovnjaki naj se zglase. Poljedelsko ministrstvo potrebuje večje število strokovnjakov, ki so dovršili višje poljedelske šole in ki bi hoteli nastopiti državno službo v poljedelski stroki. Oni, ki se za to zanimajo, naj se kar najhitreje prijavijo poljedelskemu ministrstvu (ministrstvo polje privrede) v Beogradu, ulica Prote Mateje št. 62. V prošnji naj naznanijo svoj stan, leto in kraj rojstva, državljanstvo, katero višjo poljedelsko šolo so dovršili, ali so po dovršenju šole že prakticirali v neki službi, oziroma če so sedaj še v službi, dalje če imajo o vseh teh stvareh dokumente, katere je treba prošnji priložiti v prepisu.

Službo občinskega tajnika išče zanesljiv mož, ki bo v kratkem zamenjal vojaško suktnjo s civilno. Ponudbe na uredništvo našega lista.

Sokolski vestnik

Mariborski „Sokol“ priredi v nedeljo dne 24. avgusta t. l. poldnevni izlet v civilnih oblekah k sv. Barbari pri Vurbergu. Zbirališče ob 12. uri dopoldne pred Narodnim domom.

Dopisi.

V Slovenjgradcu je sekvester Schullerjevih posestev gosp. Stanko Košir, dal v najem takozvani Schullerjev hotel „Sandwirt“ znanemu g. Andreju Oset, ki je bil na Koroškem v Tolstem vrhu ob priliki, ko so Nemci zasedli Koroško, popolnoma oplenjen in uničen. V hotelu, ki se

bo odslej imenoval „Hotel Beograd“, je tudi kavarna in mesarija. Na razpolago so tudi sobe za tujce in vozniki. Vsem bližnjim in daljnim Slovincem in potnikom novo urejeno podjetje najbolje priporočamo. G. Oset bo imel v hotelu tudi veletrgovino z vinom ter bode imel vsak čas na razpolago najboljša bela nova in stara vina ter pristna črna dalmatinska vina na drobno in na debelo. Gostilničarji se naj otresejo nemških vinskih trgovcev in potnikov ter naj naročajo od domačih jugoslovanskih vinskih trgovin ki jim bodo gotovo vsaj jednako dobro postregle kakor nemški judovski trgovci in agenti.

Iz sodne dvorane.

Sleparija pri dviganju „podpor.“

Marija Čerič, delavčeva žena v Bohovi je dobivala za svojimi sinovama Jožefom Vidmarjem in Filipom Čeričem, ki sta bila pri vojaki, znano „podporo“. Prej je izplačeval vzdrževalnino nek učitelj v Hočah, po 15. novembru 1918 pa se je izplačevala vzdrževalnina pri davčnem uradu v Mariboru samo tistim, ki so prinesli od občinskega in župnega urada potrdilo, da se njihovi svojci še niso vrnili iz vojaške službe.

Dasiravno sta prišla Jožef Vidmar in Filip Čerič že 2. novembra 1918 domov, je Marija Čerič rekla svojim hčerki, ki ji je tudi ime Marija in ki je tudi prej že navadno hodila po podporo, naj poskusi še naprej dvigati vzdrževalnino. Marija Čerič mlajša je res neopravičeno vzdignila podporo za Filipom Čeričem mesca decembra 96 K in januarja 1919 še 99 K 20 v in približno iste zneske tudi za Jožefom Vidmarjem.

V ta namen si je priskrbelo potrdilo občinskega urada, ki si ga je napravila sama na ta način, da je opremila potrdila s ponarejenim novim uradnim pečatom občine Bohova ter ponaredila tudi podpis občinskega predstojnika in župnika. Novi uradni občinski pečat je naredil graver Karner v Mariboru, pri katerem ga je naročila neka neznana kmečka ženska baje v imenu občinskega predstojnika, najbrž Marija Čerič sama ali kaka njena dobra prijateljica, ki je tudi bila pečat v sleparske namene.

Marija Čerič mlajša pa je skušala 28. februarja 1919 s polo, ki se je glasila na Štefana Gselmana iz Bohove in ki se je tudi vrnil že meseca novembra 1918 od vojakov in s katero je bila upravičena dvigati podporo Antonija Gselmana, vzdigniti 585 K 60 v. Takrat pa se je davčni uradnik spomnil, da je na isto polo, ki jo je slučajno spoznal po rumenih vinjetah na prvi strani, ista ženska že dan poprej dvignila 585 K 60 v. Potem je nadaljevalno polo, ki se prilepi k plačilni poli takrat, ko je prva pola že izpolnjena, odtrgala in na ta način s prazno novo polo 28. februarja skušala znova dvigniti isti znesek. Pri tem pa jo je zašasil uradnik in preprečil izplačilo. Marija Čerič je takrat na davčnem uradu priznala, da je res že dan poprej vzdignila 585 K 60 v.

Kako je plačila pola Štefana Gselmana prišla v roke Marije Čerič, se ni dalo pojasniti, ker jo je od učitelja Gatijske, ki je prej izplačeval podporo, odnesla neka ženska, na katero se on ne more spomniti. Čerič se izgovarja na neko neznano „lyano Krebs“, katere pa natančneje ne more popisati in je tudi tekom skoraj pol leta trajajoče preiskave ni bilo mogoče najti, ker gotovo ne eksistira.

Pozneje se je pri davčnem uradu dognalo, da ni bil na plačilno polo Štefana Gselmana dvignjen znesek 585 K 60 v samo 27. februarja, ampak v celem že sedemkrat. Temu pri pomankljivi kontroli in vsled preoblega dela prej niso prišli na sled. Ali je te zneske tudi vzdignila Čerič Marija, se ni dalo z gotovostjo dognati, ker je ona trdovratno tajila. Najbrž je res obstojala družba z neomejeno zavezo za „neopravičeno dviganje“ vzdrževalnine.

Pri Mariji Čerič mlajši, 18 let stari delavki so orožniki pri hišni preiskavi našli v postelji skrit znesek nad 1000 K, ki si ga kot delavka gotovo ni na pošten način pridobila. Obsojena je bila z ozirom na svojo mladost samo na osem mesecev ječe, njena mati pa na 3 tedne strogega zapor.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Kranjska industrijska družba bo prodana Italijanom.

Dunaj, 19. avgusta 1919. Kranjska industrijska družba bo prodala dve tretjini svojega akcijskega kapitala konzorciju italijanskih industrijcev za železo z dovoljenjem italijanske vlade. Z ostalo tretjino se bodo akcionarji udeleževali razvoja družbe.

Mirovna pogodba z Nemško Avstrijo.

Pariz, 19. avgusta 1919. Svet četvorice bo koncem tega tedna odgovoril na protipredloge dr. Rennerja. Nemškoavstrijski delegatje bodo dobili le kratek rok, da podpišejo pogodbo. Mirovna pogodba v St. Germainu se bo brezpogojno še koncem avgusta podpisala.

Antanta proti Habsburžanom.

Ženeva, 19. avgusta. „Petit Parisien“ piše: Če je nadvojvoda podvzel svoj puč kot „Kvartiermaher“ za habsburško dinastijo, bo kmalu izprevidel, da je pričel nekaj nemogočega. Antantne države izjavljajo, da niso sodelovale pri tem podjetju nadvojvode in so priporočale svojim zastopnikom največjo opreznost napram novi ogrski vladi. In zdaj so pričeli zavzemati svoje stališče napram ogrski vladi Čehi, Rumunci, Jugoslovani in dunajska vlada. To splošno negiranje naj da nadvojvodi, če bi imel v resnici namen, zasesti ogrski prestol, pa tudi bivšemu cesarju Karlu misliti, če hočejo ravno sanjati o izpremembi svoje usode. Habsburška hiša je vsled tragičnih dogodkov zadnjih let v deželi obsojena in število onih, ki nočejo ničesar slišati o tej rodbini, je prevelika.

Pariz, 19. avgusta 1919. Agentura „Radio“ poroča, da je angleška vlada znova naročila svojim zastopnikom v Budimpešti, naj se popolnoma vzdrže vseh korakov, ki bi pomenjali podpiranje načrtov habsburške rodbine. Angleški general Gordon je dobil jasen ukaz, naj podpira ogrske socialiste, ker hoče Anglija prepričati, da bi se Habsburžani zopet vrnili, vsled česar bi bili ogroženi tudi češkoslovaška republika in jugoslovanska država.

Jadransko vprašanje in Italijani.

LDU Split, 18. avgusta. (DDU) „Secolo“ priobčuje v eni svojih zadnjih števil dopis svojega pariškega izveščatelja glede položaja na pariški konferenci. Poročevalec naglašja zasluge Tittonija za tesnejše zblizanje Italije s Francijo, Anglijo, Belgijo in Rumunijo, vendar pa opozarja, da se je bati, da bi mogel Tittoni v realni politiki podleči istim pogreškam kakor njegovi predniki, zlasti da bi mogel v nemar pustiti glavne interese naroda, samo da bi mogel vzdržati prisrčne odnose s katerimkoli zaveznikom. Dopisnik nadalje toži, da poglavito vprašanje, zanimajoče Italijo, namreč jadransko vprašanje, še vedno čaka ureditve vsled neizprosne opozicije Wilsona. Poročevalec nadaljuje, da se bo prve dni prihodnjega tedna pretresal jadranski problem, da pa se ne smemo vdati velikim iluzijam, to pa zaradi držanja Wilsona, ki se niti za dlako ni oddaljil od svojega junijskega programa. Njegova neizprosna opozicija v političnih vprašanjih se kaže tudi v ekonomskih vprašanjih, kar najbolje dokazuje izjavljeni poizkus pogodbe z bankirjem Morganom. Izveščatelj zaključuje: Ni znak pretiranega pesimizma, ako trdimo, da se jadransko vprašanje težko reši pred odgoditvijo konference. Tilt ni je sklenil, da v parlamentu poroča o vsem onem, kar je mogel in kar ni mogel storiti; to bo seveda za diskusije o mirovni pogodbi z Nemčijo in tedaj bo zbornica mogla proučiti in presoditi ne samo delo bivše delegacije, marveč tudi delo sedanje delegacije.

Razne novice.

Bohinjsko jezero je pravi biser v kroni Jugoslavije. Primerja se lahko najlepšim jezerom v Alpah; ima pa to prednost pred njimi, da je ohranilo še svojo romantiko, ker ga ne obdaja venec bogatih manj okusnih vil in hiš. Ako hočeš videti pravo, pristno in nepokvarjeno planinsko krasoto pridi v Bohinj. Kakor nedolžen otrok v materinem naročju tako počiva jezero sredi nebotičnih gora. Svetni šum ne sega sem. Tu pozabiš na vse skrbi in nepravilike, ki jih povzroča sedanje moderno življenje. Ako bivaš tu le par dni, vrneš se že okrepljen v svet. Dasi gleda s Črne prsti pohlepni Lah v zeleno dolino, so ti v kljub temu na razpolago najlepši izleti in najkrajše ture. Po zlojni poti prideš na planino pri Kraju, kjer leži cela vas, kamor so se hodili vojaki s Krna odpočit. Triglavsko jezero, Triglav sam in njegovi sosede te vabijo, da jih obiščeš. Po vsaki turi te čaka potem dobra in cena postrežba v planinskem hotelu „Zlatorog“, in kako krasna je kopel po daljšem izletu v svežih jezerskih valovih.

Gaža pevcev v prejšnjih časih. Ko bremo dandanes o velikih gažah ameriških pevcev, ne smemo misliti, da so rečene plače šele v novejši dobi tako posočile, ampak so bile že od nekdaj tako visoke. Da je temu res tako, potrjuje Gino Monaldijev članek v „Nuova Antologija“. Pred letom 1830. so plačali, kakor je iz nekega Rosinijevega pisma posneti, dobremu pevskemu zboru za dobo kaj malega nad mesec dni naslednje gaže: Primadona je prejela 1000 lir, prvi bas in prvi bariton po 1500, prvi tenor 1750, kapelnik 950 lir. Ali po letu 1830 so šle gaže neprestano navzgor. Tenorist Donzelli je bil angažiran leta 1836—1837. v kraljevskem gledališču v Madridu v predpustni dobi s plačo 3800 lir. Ungherju so plačali za nekaj večerov v Palermu 17.000 lir, a leta 1838. na Dunaju za eno sezijo 72.000 K. V Parizu je dobila Grisijeva za šest mesecev 80.000 frankov, a v Londonu so ji plačali za tri večere 15.000 frankov. Basist Lablache je dobil za en večer 1500 do 2000 frankov, a Tacchinardi-Persiani je prejel celo 3000 frankov za eno predstavo. Najslavnejši tenorist te dobe Rubini je imel pri trajnem angažiranju zjamčenih najmanj 195.000 frankov, a v Londonu so mu plačali za dvame-sečni engagement nadaljnjih 100 tisoč frankov. Iz tega časa ohranjena pisma in listine dokazujejo, da so bile tedaj pri kratkih sezijah gaže po 30 do 40 tisoč frankov, nekaj povsem navadnega. Če pomislimo, kakšno vrednost je imel takrat denar, nam je jasno, da se izbornim pevcem tudi v prejšnjih časih ni bilo treba boriti za gromni obstanek.

Zanimiv kočijaž. V okraju Bleakwood v Minnesoti se je pripetil zanimiv slučaj. Pred mnogimi leti je živel tamkaj kovač. Porter po imenu. Nekega dne je hudo zbolel in kmalu umrl. K pogrebu je prišlo mnogo ljudi, ki so spremili krsto do pokopališča, oddaljenega angleško miljo. Sredi pota je pridrivil avtomobil, konji so se splašili in zdržali s krsto naprej. Kočijaž se je v skoku z voza rešil. V bližini pokopališča so zdržali konji po raznih poljskih stezah in izginili ljudem izpred oči. Vse iskanje je bilo zaman. Spremljevalci so se začeli vračati domov. Uro pozneje se je pripeljal ravnoisti mrliški voz nazaj v vas in kako so se prebivalci začudili, ko so videli, da na vozu ne sedi nihče drugi nego Porter. Vsled dirjanja se je voz prevrnil v jarek; konji so obstali na mestu. Vsled hudega sunka se je Porter zbudil iz navidezne smrti. Naravno, da se je ustrašil, ko je videl, da leži v krsti, vendar se je poprijel dela, spravil voz in konje v red ter se podal domov.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

Izdaja Tiskovna zadruga.

MALA OZNANILA.

Karbid prodaja v vsaki množini Maks Macher, trgovina s steklom in svetilkami v Mariboru, Edmund Schmidova ulica 3. 6—4

500 kron nagrade dobi, kdor mi preskrbi lep primerno velik lok za trgovino in obrt. Ponudbe na upravo pod št. 376. 4—3

Razglas.

Z 18. avgustom preide prodajalna Maribor zadruga »Allgemeiner Spar- und Konsumverein Gradec, r. G. m. b. H.« glasom dogovora načelstva obeh zadrug v upravo »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico, r. z. z o. z.«

Člani zadruga »Allgemeiner Spar- und Konsumverein Gradec« se morajo vsled tega pri »Konsumnem društvu za Ljubljano in okolico« na novo vpisati kot člani. Pristop se ima izvršiti v prodajalni v Bergstrasse 4.

Pristopnine prestopajoči člani ne plačajo. Deleži, ki znašajo pri obeh zadrugah 50 kron, se za prestopajoče člane kratkim potom prepišejo. Prenos hranilnih vlog se izvrši na pismeno zahtevo, ki se jo lahko izroči tudi v prodajalni Bergstrasse 4.

Končno se opozarja še na to, da se besedilo pravil »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico« v vseh bistvenih točkah ujema z besedilom pravil »Allgemeiner Spar- und Konsumverein Gradec«.

»Konsumno društvo za Ljubljano in okolico« skliče v kratkem člansko zborovanje v Mariboru, ki se ga bo razglasilo v lokalnih listih in listu »Naprej«, kakor tudi v prodajalni. Na tem zborovanju se bo podalo vsa nadaljna pojasnila. Dividendne znamke in članske knjige za poslovno leto in sicer od 1. julija 1918 do vključno 16. avgusta 1919 je oddati najpozneje do 31. avgusta 1919 v prodajalni. O oddanih članskih knjigah in hranilnih vlogah se bo izdajalo depozitne listine.

Allgemeiner Spar- und Konsumverein Gradec, r. G. m. b. H. Konsumno društvo za Ljubljano in okolico, r. z. z o. z.

Agitirajte za naš list!

Odpri sem

hotel „BEOGRAD“

(dosedaj »Sandwirt«) v **Slovenjgradu**, kjer se nahaja gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt in se dobe vozovi na vse strani in hlevi. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. Imel bom na zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevec na drobno in na debelo za razpošiljanje od 56 l naprej.

Za obilen obisk in naročila se priporoča

Andrej Oset, hotel „Beograd“
Slovenjgradec. 5—1

„Velika kavarna“

(preje „Theresienhof“), Maribor, Glavni trg

Izborna prvovrstna pijača! — Največji in najlepši prostori v mestu! — Dnevno **KONCERT** prvovrstne damske godbe od pol 20. do pol 23. (preje od pol 8. do pol 11.) ure; ob nedeljah in praznikih od pol 18. do pol 23. (preje pol 7. do pol 11.) ure.

Za obilen obisk se priporočata

brata Kuhar.

Proda se:

Železna napisna tabla za trdke, 600 cm dolga, 160 cm visoka in **Kompletne železne sesalke za vodnjak s kolesom.** Povprašati je pri: **Mestnem kopališču, Maribor.** 2—1

Razpis.

Mestni magistrat v Mariboru, razpisuje sledeča službena mesta:

1. inženerja za mestno elektrarno,
2. II. mestnega zdravnika,
3. izprašanega strojnika in izprašanega kurjača pri mestnem vodovodu,
4. dveh stražnikov za tržno policijo,
5. maserke za mestno kopališče.

Prosilci za eno teh služb naj vpošljejo svoje prošnje mestnemu magistratu, ki daje tudi vsa eventualno zaželjena bližja pojasnila, do dne 31. avgusta 1919, ter naj jim prilože vsa tozadevna spričevanja in dokazila o starosti, državljanstvu, fizični sposobnosti, naravnosti, dosedanjem službovanju in o jezikovnem znanju ter zahtevke glede plače.

Mestni magistrat Maribor, dne 19. avgusta 1919.

Vladni komisar:

Dr. Pfeifer, s. r.

7 polovnjakov

1917 Jareninčan, liter po 13 K, se prodaja. Naslov pove upravništvu. 2—2

Večje podjetje išče za takojšen ustop samostojno

voditeljico podružnice

v Mariboru. Pogoji: trgovska naobrazba in popolno znanje slovenskega in nemškega jezika. Prednost ima starejša moč špecerijske stroke, bivajoča v Mariboru. Ponudbe pod »Podružnica Maribor« na upravo lista. 2—2

Naznanjam cenj. občinstvu, da sem na mnogostransko zahtevo otvoril v Vetrinjski ulici št. 16

FILIJALKO

kjer sprejemam v likanje in snaženje vsakovrstno perilo, zastore in obleke.

Florian Strohmaier

prva mariborska likarna in apretacija zastorov.